

ДИСКУРСИВНЕ НАВЧАННЯ ЯК СКЛАДОВА ЦИФРОВОЇ ОСВІТИ

Протягом останніх десятиліть в Україні було напрацьовано незаперечний стимул для поширення і популяризації більш активних форм навчання студентів в змішаному середовищі, тобто поєднання традиційних форм навчання з навчанням з використанням цифрових технологій. Розвиток можливостей широкого доступу для користувачів в цифрові репозитарії, хмарні сервіси і соціальні мережі дозволило педагогам включати в освітній процес ці активні форми навчання, підвищуючи компетенції майбутніх фахівців-економістів. Як закріплено в Законі України «Про вищу освіту», «компетентність — динамічна комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти» [1, ст. 1].

Сьогодні бакалаврами проводиться величезна кількість текстів різного формату та типу: різні види самостійної роботи (реферати, есе, курсові роботи); записи в блогах і соціальних мережах, і тому складається враження, що проблеми в дискурсивному навчанні існувати не повинно. Однак, як правило, студенти користуються чужими ідеями і готовими текстами, беручи їх з різноманітних інтернет-ресурсів, і про компетентність особисту навіть не йдеться, текст, скопійований з чужих рук не піддається критичному аналізу, а тому й не можна говорити про глибину таких знань.

Сучасна вища освіта в Україні виходить з ідеї кардинальної зміни освітнього процесу за допомогою цифрових технологій [1]. Оскільки віртуальне середовище передбачає використання мультимедійного навчання, то має сенс виділити особливості

дискурсивного, адаптивного, інтерактивного і рефлексивного навчання [2].

Дискурсивне навчання — це вільний обмін думками між студентами, а також студентами і викладачем за допомогою цифрових і мобільних технологій. Дискурсивне навчання засноване на компетенції студента працювати з текстом. Дискурсивні практики — особливий вид соціальних практик, основним засобом реалізації яких є зв'язний текст [2]. Дискурсивне навчання дозволяє студентам розкрити потенціал, набуті навички і компетенції, вчить роботі з базами даних та ін. Трактування поняття «дискурсивне навчання» передбачає, що дискурс — це не лише вербалізація ментальності, але і будь-який набір образів, що гіпотетично перекладається в текст [3], спосіб упорядкування, конструювання соціальної реальності, віртуальної реальності, спосіб створення власних професійних компетенцій.

У всіх випадках використання поняття «дискурсивне навчання» сучасна наука про цифрову освіту виходить з необхідності створення текстів (тексту), які можуть мати ефективний результат у навчанні та набутті професійних компетенцій [5].

У сучасному освітньому процесі цікавим вбачається залучення потенціалу соціальних мереж, що являють собою спеціально організований простір у соціальних мережах, наприклад, у Facebook, Twitter, Instagram, Telegram, Viber, WhatsApp, і готових освітніх платформах та каналах поширення інформації.

Цифрове середовище і спеціалізоване знання створюють сприятливі умови формування дискурсивних практик. Основна дискурсивна практика (або спеціалізоване знання) — це використання в конкретних суспільних дисциплінах парадигми, концепції і теоретичні моделі, виявлені в процесі читання та аналізу наукових текстів, монографій, підручників, навчальних посібників та ін. Ефективний результат дискурсивного навчання дозволяє повноцінну участь студента в продуманому викладачем дослідженні. Викладач починає з того, що ініціює створення групи за інтересами або вступає до діючої групи. Такі дії викладача провокують перехід певної групи за інтересами до освітньо-навчального співтовариства. Дискурс — це продукт колективної творчості. Дискурсивна практика підтримується організа-

ційною структурою віртуальної спільноти: правилами і нормами, добровільною участю їхніх членів. Модератором спільноти можуть виступати як викладачі, так і будь-хто зі студентів [3].

Серйозною проблемою вищої освіти є не лише те, що студенти мають необмежений доступ до інтернет-ресурсів, але й з дійсною цифровий компетентністю студентів. Таким чином, завдання сучасної вищої освіти та викладачів є докорінне реконструювання освіти у такий спосіб, щоб студенти могли взяти під контроль власне навчання.

Список використаних джерел

1. Про вищу освіту: Закон України. *Відомості Верховної Ради*. 2014. № 37-38. Ред. від 01.01.2019. URL: <https://zakon.help/law/1556-VII/edition01.01.2019>
2. Ковчак В.О. Дискурс як чинник суспільного здійснення людини. *Гілея*. Науковий вісник. 2015. № 97. С. 203-207.
3. Dijk, van T.A. *Studies in the Pragmatics of Discourse*. Mouton: Hague, 1981. 331 p.
4. Serio, P. *Analyse du discours politique sovietique (Cultures et Societies de l'Est. 2)*. Paris: Institut d'etude slave, 1985.
5. Єрмоленко С.Я., Бібік С.П., Тодор О.Г. *Українська мова. Короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів*. Київ: Либідь, 2001. 181 с.
6. Бацевич Ф. *Основи комунікативної лінгвістики: підручник*. Київ: Академія, 2014. 342 с.

Мацан М.С.

Чалюк Ю. О.

к. е. н., доцент

*ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана», м. Київ*

МОДЕРНІЗАЦІЯ СИСТЕМИ РЕГУЛЮВАННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО КІБЕРПРОСТОРУ

Передумовою підготовки європейського кіберпростору до впровадження технологій наступного покоління –5 G стало прийняття наприкінці 2018р. Європейського Кодексу електрон-